

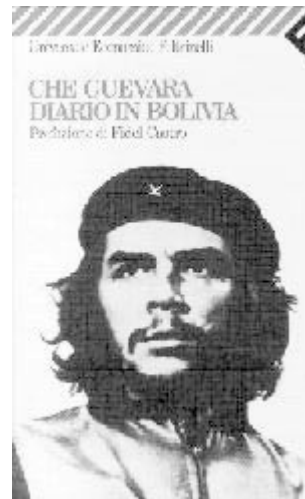
Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır !

YIL: 8 ÖZEL SAYI: 10 8 Ekim 1997

ERNESTO CHE GUEVARA

Devrimci yoldaşlar,

Che'ye ilk kez 1955 Temmuz ya da Ağustosunda rastladım. Bir gece içinde, gelecekteki Granma yolcularına katılmaya karar verdiğini yazmıştır, oysaki o anda yolculuk için ne gemi, ne silah, ne de insan vardı. İşte bu koşullar altında Raul ile birlikte, Che, Granma listesinde yer alan ilk iki kişiden biri oldu.

O günden beri oniki yıl geçti. Mücadele dolu ve tarihi bakımdan anlamlı günler bunlar. Bu zaman içinde, ölüm, pekçok mert ve değerli insanı aramızdan aldı. Fakat, aynı zamanda, devrim yıllarında, olağanüstü insanlar ortaya çıktı. Bu kişiler devrimciler arasında çelikleşmişti. Bunlarla halk arasında anlatamayacağım derecede güçlü sevgi ve arkadaşlık bağları kuruldu.

Bu gece, bize en yakın olanlardan birini, en çok hayranlık duyulan, en çok sevilen ve kuşkusuz, devrimci yoldaşlarımız arasında en olağanüstü olan birini anmak için toplandık. Onun için ve onunla dövüşüp onunla düşen kahramanlar için, Che'nin tarihe şanlı ve unutulmaz bir sayfa ekleyen uluslararası ordusu için duygularımızı dile getirmek üzere buradayız.

Che, sadeliğiyle, karakteriyle, doğallığıyla, arkadaşça tutumuyla, kişiliğiyle, kendine özgü nitelikleriyle, daha başka özellikleri ve eşi emsali bulunmaz erdemleri öğrenilmeden önce bile, hemen sevgi uyandıran kişilerdendi.

İlk günlerde, birliğimiz doktoruydu. Daha sonraları arkadaşlık bağları ve onun için beslenen sıcak duygular daha da güçlendi. Emperyalizme karşı nefret ve kinle doluydu. Bunun nedeni yalnızca politik eğitiminin daha o zamanlarda oldukça gelişmiş olması değildi. Ayrıca, kısa bir zaman önce, Guatemala'da kiralık askerlerle devrimi bastıran katil emperyalizmin işgaline tanık olmuştu.

Che gibi biri için, fazla araştırıp soruşturmaya, kanıt aramaya gerek yoktu. Bu duruma karşı silah elde savaşmaya hazır insanların varlığını bilmek ona yetiyordu. Bu insanların içten gelen devrimci ve yurtsever ideallerden esinlendiklerini bilmek onun için yeterliydi. Fazlasıyla yeterliydi.

1956 Kasımının sonlarında bir gün, bizimle birlikte Küba'ya doğru yola çıkmaya karar verdi. Bu yolculuğun onun için özellikle çok zor olduğunu hatırlıyorum, çünkü

yol hazırlığı koşulları içinde kendisine gerekli olan ilaçları bile yanına alamamıştı. Yolculuk sırasında, şiddetli bir astım krizine yakalandı, hastalığın pençesinde çaresizdi, yine de ağzından tek bir şikayet sözü çıkmadı.

Vardık, ilk yürüyüşümüze giriştik, ilk geri çekilmemizin acısını yaşadık ve birkaç hafta sonra, Granma yolculuğuna katılanlardan sağ kalanlar biraraya gelmeyi başardı. Che yine birliğimizin doktoruydu.

İlk savaşımızdan zaferle çıktık, artık Che birliklerimizde hem askerlik, hem de doktorluk yapıyordu. İkinci savaşımızdan da zaferle çıktığımızda, Che, artık yalnızca bir asker değil, savaşın en önde gelen kahramanlarından biriydi, tüm askeri eylemlerinde ona özgü olan olağanüstü başarılarından birini kazanmıştı bile. Güçlerimiz gelişmeye devam etti ve yine son derece önemli olan yeni bir savaşa giriştik.

Durum zordu. Aldığımız istihbarat birçok bakımdan yanlıştı. Şafakta, gündüz ışığında, deniz kenarında, iyi korunmuş, güçlü silahlarla savunulan mevzilere saldıracaktık. Düşman birlikleri gerimizdeydi, pek uzak da değillerdi. Bu karmaşı koşullarda, askerlerimizden olağanüstü bir çaba istememiz gerekiyordu.

Yoldaş Juan Almeida, en güç görevlerden birini üzerine aldı, fakat yan kanatlardan biri saldırı güçlerinden yoksun kalmıştı, bu yüzden tüm hareket tehlikeye giriyordu. O anda, doktor olarak çalışmasını da bir yandan sürdüren Che, yanına iki-üç adam aldı, bunlardan biri makinalı tüfekliydi, birkaç saniye içinde saldırıyı başlattılar.

O durumda yalnızca seçkin bir savaşçı değil, aynı zamanda harika bir doktordu, hem yaralanan yoldaşlarımızın yardımına koşuyor, hem de yaralı düşman askerlerine bakıyordu.

Tüm silahlar elden gittiğinde, bulunduğumuz konumu terketmek zorunda kalıp birkaç düşman birliğinin saldırılarına göğüs gererek uzun bir yoldan geri çekildiğimizde, birinin yaralılarla birlikte geride kalması gerekiyordu. Che kaldı. Askerlerimizden küçük bir grubun yardımıyla yaralılara baktı, hayatlarını kurtardı, sonra onlarla birlikte yürüyüş kolumuza katıldı.

O günden sonra, Che, yetenekli ve yiğit bir lider olarak hep yanımızdaydı, zor bir görev söz konusu olduğunda, "üzerine alır mısın?" diye sorulmasını beklemezdi bile.

El Uvero savaşında da böyle oldu. Yine aynı mükemmel davranışları gösterdi. İlk günlerde, beklenmedik bir durum ortaya çıkmış, küçük birliğimiz birkaç uçağın saldırısına uğramıştı. Bombardıman altında geri çekilmek zorunda kaldık. Belirli bir uzaklığa dek yürüdüktan sonra, ilk eylemde bizimle birlikte olan, fakat sonra ailelerini ziyaret etmek için izin alıp evlerine giden bazı köylü askerlerimizin tüfeklerini hatırladık. O günlerde, henüz çekirdek halindeki ordumuz tam bir disipline kavuşmamıştı. Tüfeklerin belki de kaybolduğunu düşündük. Daha sorun ortaya çıkar çıkmaz Che gönüllü oldu, bombardıman sürüp giderken tüfekleri kurtarmak için öne atıldı.

En başta gelen belirleyici özelliklerinden biri, en tehlikeli görevler için derhal

gönüllü olmakta gösterdiği yiğitlikti. Elbette ki, bu da büyük bir hayranlık uyandırıyor -her zamanki hayranlığın iki katını uyandırıyor. Bu ülkede doğmamış olan, bizimle savaşan bir asker, derin düşüncelere sahip bir adam, zihni kıtanın diğer parçalarında mücadele etme hayalleriyle dolu bir kişi, her an en tehlikeli görevleri üstelenecek kadar, hayatını sürekli tehlikeye atacak kadar kendi kaderini hiçe sayan, kendini feda eden yiğit bir savaşçıydı.

Sierra Maestra'da örgütlenen ikinci savaş kolunun komutanlığını ve liderliğini işte böyle elde etti. O günden sonra da sürekli yükseldi. Savaş süresince en yüksek kademelere ulaşan büyük bir askerdir.

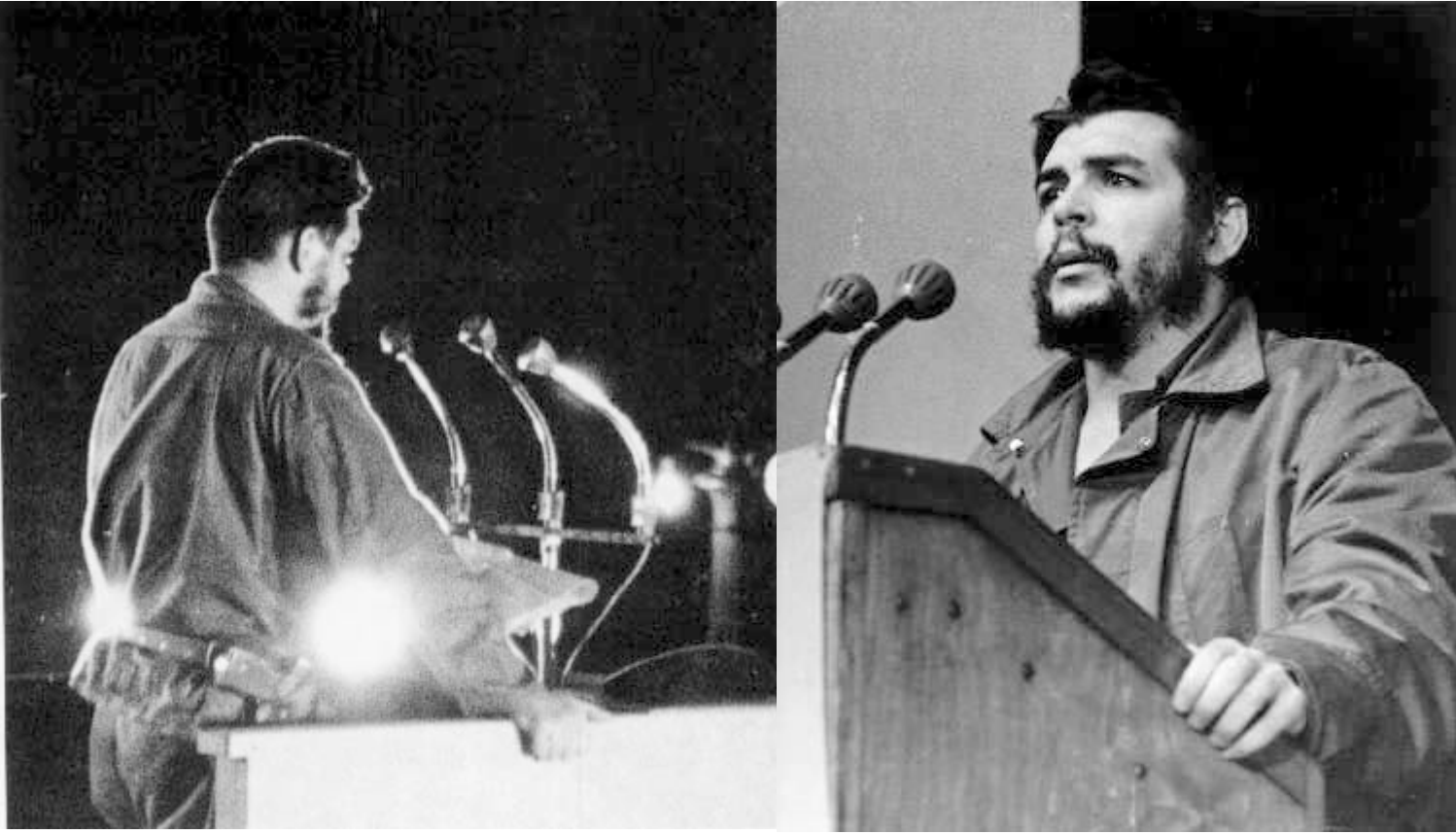
Che, eşi bulunmaz bir asker, eşi bulunmaz bir liderdi. Che, askeri görüş açısından, olağanüstü yetenekli, olağanüstü cesaretli, olağanüstü mücadeleci bir insandı. Gerillacı olarak, bir tek Achille topuğu vardı, son derece mücadeleci karakteriydi ve tehlikeyi küçümserdi.

Düşman, onun ölümünden bazı sonuçlar alacağına inanıyor. Che, savaş uzmanıydı. Gerillacılığın sanatçısıydı. Bunu sayısız kereler gösterdi. Fakat, özellikle iki olağanüstü olayla çok mükemmel biçimde kanıtladı. Bunlardan ilki, askeri bir kola komuta ettiği işgal hareketidir. Bu kolu, düz ve hiç bilinmeyen bir arazide, binlerce düşman askeri izliyordu. Burada Che, Camilo Cienfuegos ile birlikte olağanüstü askeri başarılar kazandı. Las Villas bölgesindeki yıldırım hareketinde, özellikle tanklarla, topçu ateşiyle, binlerce piyade askeriyle savunulan Santa Clara kentine yaptıkları cüretkar baskında da gösterdikleri başarı büyüktü. Bu iki kahramanlık, onu olağanüstü yetenekli bir lider, devrimci savaşın ustası, sanatçısı olarak tarihe geçirdi.

Yine de, kahramanca ve şanlı ölümünden sonra, bir takım kişiler, onun görüşlerinin, gerilla teorisinin değerini inkar etmeye kalkışıyorlar. Bir sanatçı ölebilir -özellikle gerilla savaşı gibi tehlikeli bir alanın sanatçısıysa- ama asla ölmeyecek olan, yoluna hayatını adadığı, zekasını uğruna seferber ettiği sanattır.

Bu sanatçının savaşta ölmesinde şaşılacak ne var? Asıl şaşılacak olan, devrimci mücadelemizde, hayatını pekçok kez tehlikeye attığında, çarpışmalar sırasında ölmemiş olmasıdır. Çoğu kez, önemsiz eylemlerde, hayatını kaybetmesi diye onu geri çekmek gerekiyordu.

İşte sonunda bir çarpışmada -katıldığı pekçok çarpışmadan birinde- hayatını yitirdi. Bu çarpışmadan önceki koşulları ya da aşırı derecede mücadeleci tutumu içinde nereye kadar çarpışabileceğini tam olarak anlamamıza yetecek kadar bilgimiz yok. Fakat gerilla savaşçısı olarak bir Achille topuğuna sahipse, bu onun son derece varan mücadeleciliği, tehlikeyi hiçe saymasıydı, diye tekrarlamaktan çekinmeyiz.

Bu yönden, ona hak veremiyoruz, çünkü onun hayatını, deneyimini, lider olarak yeteneğini, otoritesini, onun hayatındaki herşeyi, kendisinin düşündüğünden çok daha değerli, kıyas kabul etmeyecek kadar, çok daha değerli sayıyoruz.

Bu davranışında, insanın tarihte görelî bir değere sahip olduğu, insanların düşmesiyle davanın yenilmeyeceği, tarihin güçlü yürüyüşünün liderlerin ölümüyle durmayacağı düşüncesinden esinlenmiş olabilir.

Bu gerçektir, bundan kuşku duyulamaz. O insana olan inancını gösterdi, düşüncelere olan inancını kendi örneğiyle kanıtladı. Bununla birlikte -birkaç gün önce söylediğim gibi- bütün yüreğimizle, onu yeni yeni zaferlerin yaratıcısı olarak görmek istiyorduk, onun önderliğinde yaratılacak zaferleri görmek istiyorduk, çünkü onun deneyimine sahip, onun çapında, onun gerçekten benzersiz yeteneğini taşıyan insanlara her zaman rastlanmaz.

Onun örneğinin değerini tam olarak anlıyoruz. Pekçok insanın onun örneğine göre yaşayacağına, halkın içinden onun gibi insanlar çıkacağına kesinlikle inanıyoruz.

Che'de biraraya gelen tüm erdemlere sahip bir insan bulmak kolay değildir. Bir kişinin, kendiliğinden onunkine benzer bir karakter geliştirmesi kolay değildir. Ona yetişmek zor, onu aşmaksa çok zordur. Ama onun gibi insanların oluşturduğu örneğin, o çapta kişilerin ortaya çıkmasında katkıda bulunacağını söylemek isterim.

Che'de hayran olduğumuz yalnızca savaşçı kişi, büyük olayları gerçekleştirmeye yeterli insan değildir. Yaptıkları, yapmakta oldukları, bir avuç kişiyle, yankee emperyalizmince gönderilen yankee danışmanlarının eğittiği, tüm komşu oligarşilerce desteklenen yönetici sınıflara ait orduya karşı savaş açması, bütün bunlar, başlıbaşına olağanüstü olaylardır.

Tarihin sayfalarını karıştırdığımızda, bu kadar az adamla bu derece önemli görevlere atılan, bu kadar az adamla bu denli büyük güçlere karşı çarpışan bir başka lider bulamayız. Kendine böylesine güvenin, halka böylesine güvenin, insanın mücadeleye yeteneğine böylesine güvenin bir eşi tarih sayfalarında aranabilir -ama, asla bulunamaz.

Ve o öldü.

Düşman böylelikle onun düşüncelerinin, gerilla kavramının, silahlı devrimci savaş

görüşünün yenildiğine inanıyor. Şansları rast gitti de fiziksel varlığına son verebildiler yalnızca. Yalnızca, düşmanın savaşta her zaman kazanabileceği geçici bir avantaj elde edebildiler. Onun özelliklerinin, son sınırına varan mücadeleciliğinin, tehlikeyi hiçe sayışının, bu beklenmedik anda, bu savaşta da diğer birçok savaşta gibi şansın düşmanın yüzüne gülüşünde, kaderin böyle birdenbire düşmandan yana tavır alışında, ne derecede yardımcı olduğunu bilmiyoruz.

Bizim bağımsızlık savaşımızda da böyle oldu. Dos Rios'daki savaşta bağımsızlık savaşımızın havarisini öldürdüler, Punta Brava'daki çarpışmada yüzlerce savaşın eski tüfek askeri Antonio Maceo'yu şehit ettiler. Bağımsızlık mücadelemizde sayısız önder, sayısız yurtsever savaşırken öldürüldü. Yine de, Küba davası yenilgiye uğramadı.

Che'nin ölümü -birkaç gün önce de söylediğimiz gibi- devrimci harekete indirilen çok ağır, çok müthiş bir darbedir. En deneyimli ve en yetenekli liderinden yoksun etti hareketi bu darbe.

Zafer hayalleri kuranlar aldanıyorlar. Bu ölümün onun düşüncelerinin sonu, taktiklerinin, gerilla kavramının, teorisinin bitimi olduğunu düşünenler çok yanılıyorlar. Çünkü bu düşen adam, bir ölümlü olarak, bir asker olarak, bir lider olarak, pekçok kez göğsünü mermilere siper eden bir savaşçı olarak, onu şans eseri öldürenlerden çok daha fazla kitleleri etkileme olanağına sahiptir.

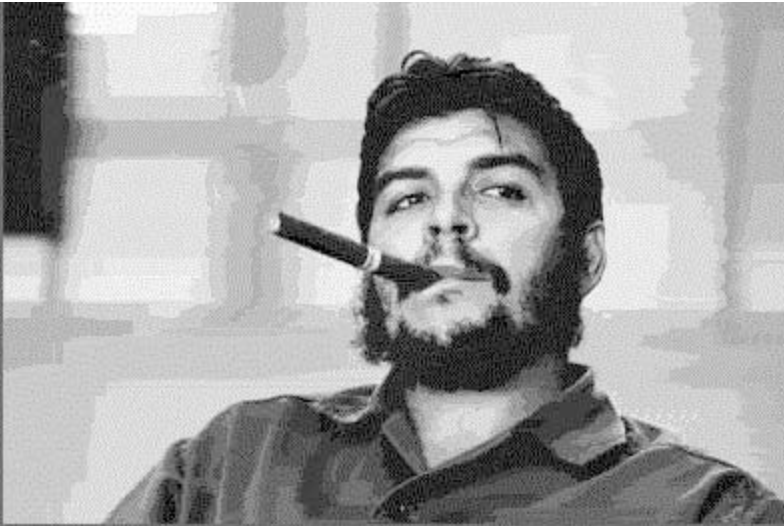
Ama yine de, devrimciler bu ağır kayıba nasıl dayansınlar? Onun yokluğuna nasıl dayansınlar? Che bu konuda görüşünü açıklayacak olsaydı, ne derdi acaba? O, görüşünü daha önce belirtti, Latin-Amerika Dayanışma Konferansına gönderdiği mesajda, **“ölüm, nereden ve nasıl gelirse gelsin, silahlarımız elden ele geçecekse, savaş sloganlarımız kulaktan kulağa yayılacaksa ve başkaları savaş ve zafer naralarıyla ve de makineli tüfek sesleriyle cenazelerimize ağıt yakacaksa, hoş geldi, safe geldi”** diye yazarken bu görüşü açıkca ortaya koydu.

Onun savaş sloganı bir değil, milyonlarca kulağa ulaşacak. Silahları almak için bir değil, milyonlarca el uzanacak. Yeni liderler doğacak. Kulakları savaş sloganını duyan ve elleri silahlara uzanan halkın safları arasından çıkan önderlere ihtiyaç duyacak; yine, tüm devrimlerdeki gibi, önderler ortaya çıkacak.

Che gibi olağanüstü deneyimli ve muazzam yetenekli bir öndere hemen ulaşamayacak bu eller. Liderler uzun mücadele süreçleri içinde oluşacak. Bu önderler, savaş sloganını kulağı duyan milyonlar arasından, elleri er geç silahlara uzanacak olan milyonlar arasından çıkacak.

Onun ölümünün, zorunlu olarak, devrimci mücadele pratiği alanında derhal yankı uyandıracığını, bu mücadelenin gelişiminin pratiği alanında derhal etkili olacağını düşünmüyoruz. Che, yeniden silaha sarıldığında, derhal zafere ulaşmayı beklemiyordu, oligarşi ve emperyalizmin güçleri karşısında hızla zafere koşacağını sanmıyordu. Deneyimli bir lider olarak, beş, on, onbeş hatta yirmi yıllık bir savaşa hazırlanmıştı. Beş, on, onbeş ya da yirmi yıllık bir savaşa, gerekirse ömrü boyunca savaşmaya hazır! Bu bakış açısından, ölümü -daha doğrusu örneği- muazzam bir etki yaratacaktır. Bu örneğin gücü yenilmez olacaktır.

Fidel Castro
18 Ekim 1967

Gerilla Savaşı: Bir Yöntem

Gerilla savaşı, tarih boyunca, çeşitli koşullar altında ve farklı hedeflere varmak için pek çok kez uygulanmıştır. Son zamanlarda, çeşitli halk kurtuluş savaşlarında, halkın öncülerinin düşmana karşı üstün askeri potansiyele sahip kural dışı silahlı mücadele yolunu seçtiği yerlerde kullanılmıştır. Feodal, sömürgeci ya da yeni sömürgeci sömürüye karşı mücadelede, iktidarı ele geçirmek söz konusu olduğundan, Asya, Afrika ve Amerika bu eylemlerin sahnesi olmuştur. Avrupa'da ise kendi ordularının ve müttefik düzenli orduların tamamlayıcısı olarak kullanılmıştır.

Amerika'da, çeşitli nedenlerle gerilla mücadelesine başvurulmuştur. Örnek olarak en yakın geçmişten gezici yankee birliklerine karşı Nikaragua Segovia'sında mücadele eden Cesar Augusto Sandino'nun girişimi gösterilebilir. Ve yenilerde Küba'daki devrimci savaş. O zamandan beri kıtanın ilerici partilerinin teorik tartışmalarında gerilla savaşının sorunları ortaya atılmakta ve uygulanma olanakları ile amaç uygunluğu, karşıt polemiklerin konusu olmaktadır.

İlerki notlarımız, gerilla savaşı ve doğru uygulanması hakkındaki görüşlerimizi ifade etmeye çalışacaktır.

Herşeyden önce, mücadelenin bu özel biçiminin hedefe ulaşmak için bir yöntem olduğu aydınlatılmalıdır. Her devrimci için zorunlu, şaşmaz olan bu hedef politik iktidarın ele geçirilmesidir.

Bunun için Amerika'nın çeşitli ülkelerindeki özgül koşulların analizinde, o hedefe erişmek için uygulanan mücadele yönteminin basit bir kategoriyle açıklanabileceği bir gerilla kavramı kullanılmalıdır.

Hemen şu soru ortaya çıkıyor: Tüm Amerika'da iktidarın ele geçirilmesi için gerilla savaş yöntemi tek formül müdür? Ya da her ne olursa olsun egemen biçim mi olacaktır? Ya da mücadelede kullanılan tüm formüllerden yalnızca herhangi biri mi olacaktır? Ve son olarak şu soru: Kıtanın öteki somut durumlarında Küba örneği kullanışlı olacak mıdır? Polemik süresince, gerilla savaşı uygulamak isteyenler, kitle mücadelesini ihmal ediyorlar diye eleştirilmektedirler -sanki bunlar karşıt yöntemlermiş gibi. Bu görüş açısının içerdiği düşüncüyü reddediyoruz; gerilla savaşı bir halk savaşdır, bir kitle mücadelesidir. Halkın desteği olmadan savaşın bu türünü gerçekleştirmeyi istemek, kaçınılmaz bir felaketin başlangıcıdır. Gerillacılar, herhangi bir toprağın belirli bir yerine yerleşmiş,

silahlı, mümkün olan tek stratejik hedefe, iktidarın ele geçirilmesine yönelik bir dizi askeri eylemi uygulamaya hazır, halkın savaşı öncüleridir. Onlar, bölgenin ve söz konusu bütün arazinin köylü-işçi kitlesi tarafından desteklenir. Bu ön koşullar olmadan gerilla savaşı bahsedilemez.

Küba Devrimi'nin deneylerinden Latin-Amerika kıtasındaki devrimci hareket için üç önemli ders çıkarılabilir: 1) Düzenli bir orduya karşı savaşta halkın güçleri galip gelebilirler; 2) Her zaman bir devrim için tüm koşulları olgunlaştırmaya kadar beklemek gerekmez, ayaklanmanın yönetimi bu tür koşulları kendisi yaratabilir; 3) Latin-Amerika kıtasının az gelişmiş ülkelerindeki silahlı mücadele, özellikle kırsal bölgelerde sürdürülmelidir.

Bunlar, Amerika'daki devrimci mücadelenin gelişmesi için Küba'nın getirdiği öğretilerdir ve bunlar gerilla savaşının gelişmeye başladığı kıtamızın herhangi bir ülkesine uygulanabilir.

İkinci Havana Deklarasyonu şunu belirtiyor:

"Ülkelerimizdeki ekonominin belirgin çizgisi sanayinin geri bırakılmışlığı ve tarımın feodal niteliğidir. Bu yüzden, kentte çalışan işçilerin yaşama koşullarının güçlüğüne karşın, kırsal bölgeler halkı, daha da kötü baskı ve sömürü koşulları altında varoluş mücadelesi vermektedir. Nüfusun ezici çoğunluğunu oluşturan bu halk kesimi, toplam nüfusun yüzde yetmişini aşar.

Genellikle en gelişmiş kentlerde yaşayan büyük toprak sahipleri gözönüne alınmazsa, bu büyük kitlenin geri kalanı yok denecek kadar az ücret karşılığında büyük tarım alanlarında gündelikçi olarak çalışmakla ya da ortaçağa yaraşır sömürü koşullarında toprağı işleyerek emeğini satmakla varoluşunu sürdürür. Bu durum Latin-Amerika'nın kırsal bölgelerinin

de yaşayan yoksul halkın büyük bir potansiyel devrimci güç oluşturmasına yol açar.

Sömürücü sınıfların iktidarını dayandırdığı biricik güç olan ordular, geleneksel savaşa uygun biçimde yapılanmış ve donatılmıştır. Bu silahlı güçler, hareket alanı olarak kendi arazilerini yeğleyen köylülerin düzensiz çarpışmalarıyla karşılaşınca kesinlikle etkisiz kaldıkları ortaya çıkar; düşen her devrim savaşçısına karşılık on asker kaybeder; görünmez ve yenilmez bir düşmanla dövüşürken saflarında moral bozukluğu hızla yayılır. Nerede olduğu bilinmeyen bu yenilmez düşman, ordudaki subayların harp akademisinde öğrendikleri, kentlerdeki işçi ve öğrencilere karşı baskı uygularken öylesine ustalıkla kullandıkları taktikleri, şamata ve tantanayı sergilemelerine fırsat vermez.

Küçük savaşçı çekirdeklerinin başlangıçtaki mücadelesine, sürekli yeni güçler katılır, kitle hareketleri patlak vermeye başlar, eski kurulu düzen yavaş yavaş yıpranıp yıkılır. Artık savaşın kaderini belirlemek, kentlerdeki kitlelerin ve işçi sınıfının elindedir.

Mücadelenin ta başından beri -düşmanlarının sayısından, gücünden ve kaynaklarından bağımsız olarak- bu ilk kadroları yenilmez kılan nedir? Bu halkın desteğidir ve kadrolar gittikçe daha yüksek derecede kitlelerin bu desteğinin hükmü altında olacaktır.

Bununla birlikte, köylülük, içinde tutulduğu bilgisizlik ve yaşadığı tecrit durumundan dolayı, devrimci aydınların ve işçi sınıfının devrimci ve politik yönetimini gereksinen bir sınıftır; bu, köylülüğün o olmaksızın kendiliğinden mücadeleye giremeyeceği ve zaferi ele geçiremeyeceği bir yönetimdir.

Latin-Amerika'nın bugünkü tarihi koşullarında ulusal burjuvazi, anti-feodal ve anti-emperyalist mücadeleyi yürütemez. Çıkarları yankee

emperyalizmininkilerle çelişkili olsa da, sosyal devrim korkusuyla felce uğratılan ve sömürülen kitlelerin sesiyle korkutulmuş olan uluslarımızdaki bu sınıfın, yankee'lere karşı göğüs germediğini deney göstermektedir.”

Amerika'nın devrimci programının en önemli noktasını oluşturan bu açıklamaların etki alanı diğer yandan İkinci Havana Deklarasyonu ile şöyle tamamlanmaktadır:

“Her ülkenin öznel koşulları, yani bilinci, örgütlenmesi, yönetimi, devrimi, gelişme derecesine göre hızlandırır ya da geciktirir.

Fakat er ya da geç her tarihi dönemde, nesnel koşullar olgunlaştığında, bilinç kazanılır, örgüt oluşturulur, yönetim mükemmelleşir ve devrim gerçekleşir.

Bunun barışçı yoldan mı olacağı, yoksa çok sancılı bir doğumla mı dünyaya geleceği devrimcilere bağlı değildir; bu, yeni toplumun oluşmasına karşı direnen eski toplumun gerici güçlerine bağlıdır; yeni toplum ki, çelişkilerden doğar ve eski toplum bağrında taşır. Devrim, tarihte bir ebe rolü oynar. O, zorunlu olmadıkça şiddet önlemlerine başvurmaz, ama doğumun imdadına yetişmenin zorunlu olduğu her seferinde bu önlemleri duraksamaksızın uygular. Bir doğumdur ki, köleleştirilmiş ve sömürülmüş kitlelere daha iyi bir yaşamın umudunu getirir.

Latin-Amerika'nın birçok ülkesinde, bugün devrim kaçınılmazdır. Bu gerçek, herhangi bir kişinin iradesi tarafından belirlenmez. Bu, Amerikan insanının içinde yaşadığı korkunç sömürü koşullarıyla, kitlelerin devrimci bilincinin gelişmesiyle, emperyalizmin dünya çapındaki bunalımıyla boyunduruk altına alınmış halkların evrensel mücadele hareketiyle belirlenir.”

Amerika'daki gerilla sorununun tüm analizinde bu ilkelerden yola çıkacağız.

Bir hedefe ulaşmak için, bir mücadele yönteminin sözkonusu olduğunu saptıyoruz. İlk hedefi incelemeliyiz ve burada, Amerika'da, silahlı mücadeleden başka bir yöntemle iktidarı ele geçirmenin mümkün olup olmadığını görmeliyiz.

Barışçı mücadele kitle hareketleri yoluyla olabilir ve -özel bunalım durumlarında- halk güçlerinin iktidarı alacakları ve proletaryanın diktatörlüğünü kuracakları yumuşamaya hükümetleri zorlayabilir. Teoride doğru! Bunu Amerikan panoramasının yardımıyla araştırdığımızda ilerdeki mantıki sonuçlara varmalıyız! Birçok ülkede iktidar bunalımı ve bazı öznel koşullar da olsa, bu kıtada genellikle, kitleleri, burjuva ve toprak sahipleri hükümetlerine karşı şiddet eylemlerine sürükleyen nesnel koşullar vardır. Tüm koşulların var olduğu ülkelerde iktidarı ele geçirmek için harekete geçmemek, elbette ki doğrudan doğruya suç olurdu. Tüm koşulların var olmadığı ülkelerde ise çeşitli seçeneklerin orta-

ya çıkması ve her sözkonusu ülkeye uygulanabilir bir karara teorik tartışmalardan varılması olağandır. Tarihin razı gelmediği tek şey, proletarya politikası teorisyen ve uygulayıcılarının hesaplarındaki yanlışlardır. Hiç kimse bir öncü parti ünvanına, resmi bir üniversite diplomasına olduğu gibi talip olamaz. Öncü parti olmak, iktidar mücadelesinde işçi sınıfının başında olmak, işçi sınıfını iktidarı ele geçirmeye götürmeyi ve bunun için de en kısa yolu bulmayı bilmek demektir. Bu, devrimci partilerimizin görevidir ve hesapta yanlış olmaları için analizlerin derin araştırıcı ve esaslı olmalarıdır.

Bugün Amerika'da oligarşik diktayla halkın baskısı arasında bir kararsız denge durumu gözlenmektedir. Biz, “oligarşi” kelimesini, feodal yapıların az ya da çok baskınlık durumuna rağmen, her bir ülkenin burjuvazi ve toprak sahipleri sınıfları arasındaki gerici ittifakın tanımlanması için kullanıyoruz. Bu diktalar, bütün kısıtlamasız sınıf egemenliği dönemi süresince, işlerinin kolaylaştırılması için kendi kendilerine verdikleri belirli bir yasallık çerçevesi içinde vardılar -ama biz halkın önemini son derece büyük olduğu bir aşamayı yaşamaktayız; halk, burjuva yasallığının kapılarına dayanmıştır ve bu

yasallık, kitlelerin zorlamasını durdurmak için kendi yaratıcıları tarafından çiğnenmek zorundadır. Hiç şüphesiz, her zorba yasanın utanmazca çiğnenmesi, üstelik bunun onayı için sonradan yasa çıkarılması, halk güçlerini daha büyük bir gerilime itmektedir. Bu yüzden, oligarşik dikta, cephesel bir çatışma olmadan, anayasa gerçekliğini değiştirmek ve proletaryayı daha da boğmak için eski yasa hükümlerinden yararlanmaya çalışmaktadır. Bununla birlikte, işte burada çelişki ortaya çıkmaktadır. Halk artık diktanın eski ve yeni baskı önlemlerine giderek daha az katlanmakta ve onları yıkmaya çalışmaktadır. Biz hiçbir zaman burjuva devletin otoriter ve baskıcı sınıf karakterini unutmamalıyız. Lenin ondan şöyle söz eder: *“Devlet, sınıf ilişkilerinin uzlaşmazlığının ürünü ve ifadesidir. Devlet, sınıf ilişkileri nesnel olarak nerede, ne zaman ve hangi ölçüde uzlaşınlamıyorsa orada, o zaman, o ölçüde ortaya çıkar. Öte yandan devletin var olması sınıf ilişkilerinin uzlaşmaz olduklarını kanıtlar.”*

Demek oluyor ki, sömürücü sınıf diktası yerine mazur gösterici tarzda kullanıldığında “demokrasi” kelimesinin, kavramının derinliğini kaybetmesine ve yalnızca, vatandaşın belirli, daha büyük ya da daha küçük özgürlükleri anlamına gelmesine izin vermemeliyiz. Kendi kendine devrimci iktidar sorusunu yöneltmeden sadece belirli bir burjuva yasallığının eski haline getirilmesi için mücadele etmek belirli, egemen sınıfların daha önceden kurmuş oldukları diktatörce bir düzenin geri gelmesi için mücadele

etmek demektir. Bu, ne olursa olsun, mahkuma ucunda daha az ağır bir gülle olan bir pranganın vurulması için savaşmak demektir.

Bu tür anlaşmazlık koşullarında oligarşi, kendi anlaşmalarını, kendi sahte demokrasisini bozmakta ve bu arada baskı amacıyla kurulmuş üst yapının yöntemlerinden yararlanmaya çalışsa da, halka saldırmaktadır. Bunda yeniden Lenin’in sorusu ortaya çıkmaktadır: *“Ne Yapmalı?”* Cevaplıyoruz: Şiddet, sömürücülerin ayrıcalığı değildir, sömürülenler de, onu uygulayabilirler ve dahası, uygun anda kullanmalıdırlar. Marti diyor ki:

“Suçlu olan, bir ülkede kaçınılabilir bir savaşı hazırlayandır ve kaçınılmaz bir savaşı hazırlamayı ihmal edendir.”

Lenin kendi payına şöyle diyor:

“Sosyal-demokrasi savaşa hiçbir zaman duygusal bir görüş açısından bakmamıştır ve bakamaz. O, kesin olarak savaşı, insanlar arasındaki anlaşmazlıkların ortadan kaldırılmasının zalim bir aracı olarak lanetler, ancak, savaşın, toplumlar sınıflara bölündüğü sürece, insanın insan tarafından sömürülmesi varolduğu sürece, kaçınılmaz olduğunu bilir. Bu sömürüye son vermek için, her zaman ve her yerde kendi sömürücü, egemen ve baskıcı sınıflarının başvurdukları savaştan vazgeçilemez.”

Lenin bunu 1905’de söyledi; daha sonraları “Proleter Devrimin Askeri Programı”nda sınıf mücadelesinin yapısı üzerine derin bir analiz

yaptığında şunu saptıyordu:

“Sınıf savaşını kabul eden kişi, sınıflı toplumda sınıf mücadelesinin doğal ve belli koşullar altında kaçınılmaz bir ilerleme, gelişme ve keskinleşme gösterdiği iç savaşları da kabul etmekten kendini alamaz. Bütün büyük devrimler bunu onaylar. İç savaşları inkar etmek ya da unutmak, en büyük oportünizme düşmek ve sosyalist devrimden vazgeçmek anlamına gelir.”

Bu demektir ki, yeni toplumların ebesi olan şiddetten korkmamalıyız; yalnız şiddete, halk önderlerinin en uygun koşulları buldukları anda başvurmalıdır...

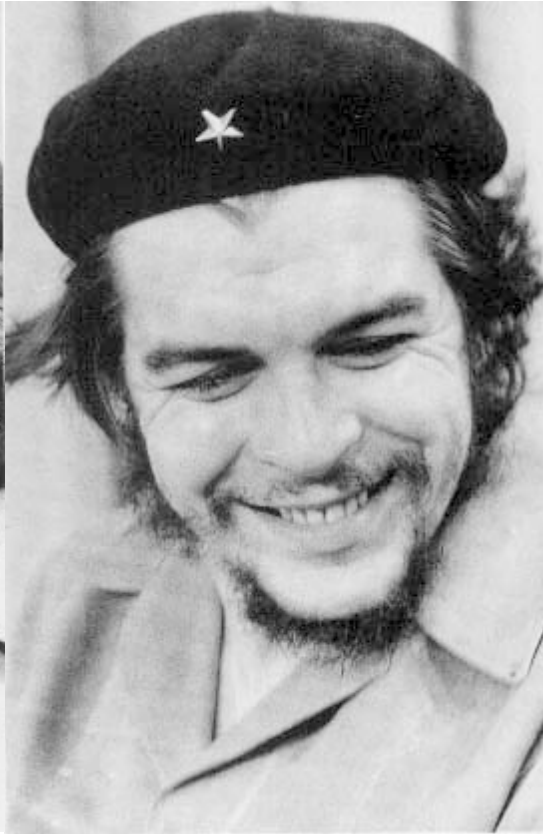
Toplumsal süreçlerde şiddetle şiddetsizlik arasındaki fark karşılıklı atışların sayısı ile ölçülemez; o, akıp giden somut durumlarla ilişkilidir. Ve kendi görece zayıflığının bilincindeki halk güçlerinin, durumun geriye gitmemesi amacıyla düşmanı, gerekli adımları atmaya zorlaması gereken anı tesbit etmeyi bilmek zorunludur. Oligarşik dikta-halkın baskısı dengesi bozulmalıdır. Dikta, düzenli olarak, önemli bir şiddet uygulaması olmadan paçayı kurtarmayı dener. Onu, kendisini maskesiz, yani gerici sınıfların baskıcı diktası olarak gerçek kalıbı içinde göstermeye zorlayarak, kimliğinin ortaya çıkmasını yardım edilir, bu da mücadeleyi artık geriye dönüşün olmayacağı son hadde kadar keskinleştirecektir. Diktayı kartlarını açmaya -ya vazgeçmeye ya da kavganın bedelini ödemeye-

zorlayacak halk güçlerinin işlevlerini yerine getirmesi gibi geniş ölçüde silahlı bir eylemin güvenilir başlangıcı buna bağlıdır.

İkinci tehlike anının haktan gelmek halk güçlerinin büyüyen gelişiminin kudretine bağlıdır. Marks, her zaman şunu önerirdi: “Devrimci süreç bir kez işlemeye başlamışsa, proletarya aralıksız darbe indirmelidir.” Sürekli derinleşmeyen bir devrim, geri giden bir devrimdir. Mücadele edenler yorgun, güvenlerini yitirmeye başlarlar ve sonra burjuvazinin bize önceden o kadar sık talim ettirdiği manevralardan herhangi biri tasarlanan etkiyi meydana getirebilir. Bu, seçimler sırasında devrik diktatörden daha melek yüzlü ve daha tatlı sesli bir baya iktidarın devri ile, ya da genellikle ordu tarafından yürütülen ve bu arada dolaylı veya dolaysız ilerici güçleri destek olarak kullanan gericilerin bir hükümet darbesiyle de olabilir. Daha başka manevralar düşünülebilir, fakat taktik hileleri araştırmak amacımız değildir.

Dikkati aslında yukarıda sözü edilen askeri cunta manevrasına yöneltiyoruz. Askerler gerçek demokrasi için ne yapabilirler? Gerici sınıfların ve emperyalist tekellerin yalnızca egemenlik araçları olduklarına ve sahip oldukları silahlar oranında değerli bir tabaka olarak sadece çıkarlarının korunması için gayret gösterdiklerine göre, onlardan hangi sadakat istenebilir?

Askerler, baskıcılar için zor durumlarda fesat çıkarıyor ve fiilen yenilmiş bir diktatörü deviriyorlarsa, askerlerin, bunu, diktatörün onların

sınıf çıkarlarını, şiddetin son kertesine sarılmadan -bu da bugünkü koşullar altında oligarşinin çıkarlarına genellikle uygun değildir- koruyamadığı için yaptıkları kabul edilmelidir.

“Taktik konusu uzun uzun tartışılabilir. Her zaman gerilla eyleminden mi yararlanılmalıdır, yoksa mücadelenin eksenini olarak öteki eylemler de kullanılabilir mi? Bize kalırsa, iki nedenden dolayı Latin-Amerika’da gerilla savaşı başka taktik kullanılmasına karşıyız:

Birincisi: Düşmanın iktidarda kalmak için mücadele edeceği varsayıldığına göre, baskı ordusunun yok edilmesi gerektiği gözönünde bulundurulmalıdır. Bu silahlı gücü yoketmek için karşısına bir halk ordusu çıkarılmalıdır. Bu halk ordusu kendiliğinden meydana gelmez, düşmandan ele geçirdiği malzemeye silahlanmalıdır. Bu zor bir mücadeledir. Halk güçleri ve şefleri, bu mücadelede sürekli olarak kendilerinden daha büyük güçlerin saldırısına uğrar, kendilerini savunma ve uygun biçimde manevra yapma olanağından yoksundurlar. Tersine, gerilla çekirdeği, savaşmaya elverişli arazide devrimci komutanlığın güvenliğini ve devamlılığını sağlar, halk ordusunun genel kurmayı tarafından yönetilen kentlerdeki güçler son derece önemli eylemler gerçekleştirebilir-ler.

Kentlerdeki grupların yok edilmesi bile, devrimin ruhunu ve yönetimini öldürmeyecek, yönetim kırsal bölgelerdeki kalesinden kitlelerin devrimci eğilimini körüklemeyi ve başka savaşlar için yeni güçler örgütlemeyi sürdürecektir.

İkincisi: Mücadele kıtasal niteliktedir. Latin-

Amerika’nın kurtuluşunun bu yeni aşaması, belirli bir toprak parçası üzerinde iktidar için mücadele eden iki yerel gücün çarpışması olarak düşünülebilir mi? Elbette ki, hayır! Tüm halk güçleri ve tüm baskı güçleri arasındaki mücadele bir ölüm kalım savaşı olacaktır...

Bu koşullar altında, Latin-Amerika’da tek bir ülkede zafere ulaşmanın güç olduğuna inanıyoruz. Baskı güçlerinin birleşmesine, halk güçlerinin birleşmesiyle karşılık verilmesi zorunludur. Baskının dayanılmaz olduğu tüm ülkelerde, isyan bayrağı dalgalandırılmalıdır. Bu bayrak, tarihin zorunlu kıldığı biçimde, kıtasal bir anlam kazanacaktır. Fidel’in dediği gibi, And Sıradağları, Latin-Amerika’nın Sierra Maestra’sı olmaya adaydır ve kıtanın uçsuz bucaksız topraklarının tümünün kaderi, emperyalist güce karşı verilecek ölüm kalım mücadelesinde savaş alanına dönüşmektedir.

Mücadelenin ne zaman bu kıtasal boyutlara ulaşacağını ve ne kadar süreceğini şimdiden söyleyemeyiz; fakat, tarihi, ekonomik, politik koşulların doğurduğu bu çatışmanın yaklaştığını, asla doğru yoldan şaşmayacağını daha bugünden haber verebiliriz.

Bu kıtasal taktik ve strateji yerine sınırlı kalıplar uygulanıyor: Dar kapsamlı seçim çekişmeleri; şurada burada seçimi kazananların başkanları; iki milletvekili, bir senatör, dört belediye başkanı, halkın üzerine ateş açılarak dağıtılan büyük çaplı bir gösteri; bir öncekine göre bir iki oy farkıyla kaybedilen yeni bir seçim; kazanılan bir grev, kaybedilen on grev; bir adım

ileri, on adım geri; belli bir kesimde zafer, bir diğerinde on kez bozgun... Sonra birdenbire oyunun kuralları değişir, herşeye yeniden başlamak gerekir.

Bu tutum neden ileri geliyor? Halk enerjisini neden hep böyle boşuna harcıyor? Bunun tek nedeni var: Bazı Amerika ülkelerinde ilerici güçler taktik hedefler ile stratejik hedefleri korkunç bir şekilde birbirine karıştırıyorlar, küçük taktik sorunlarda büyük stratejik hedefler görmek istemişlerdir. Bu önemsiz saldırı mevzilerini ve elde edilen küçük kazançları, sınıf düşmanının temel hedefleri olarak göstermeyi bilen gericiliğin akıllıca davrandığını kabul etmiyoruz.

Böylesine büyük hatalar işlenen ülkelerde, halk hiçbir değeri olmayan eylemler için son derece büyük fedakarlıklar pahasına her yıl alaylarını seferber eder. Bunlar düşman topçusunun ateşine maruz kalan geçici mevzilerdir.

Bu mevzilerin adı, parlamentodur, kanuni-

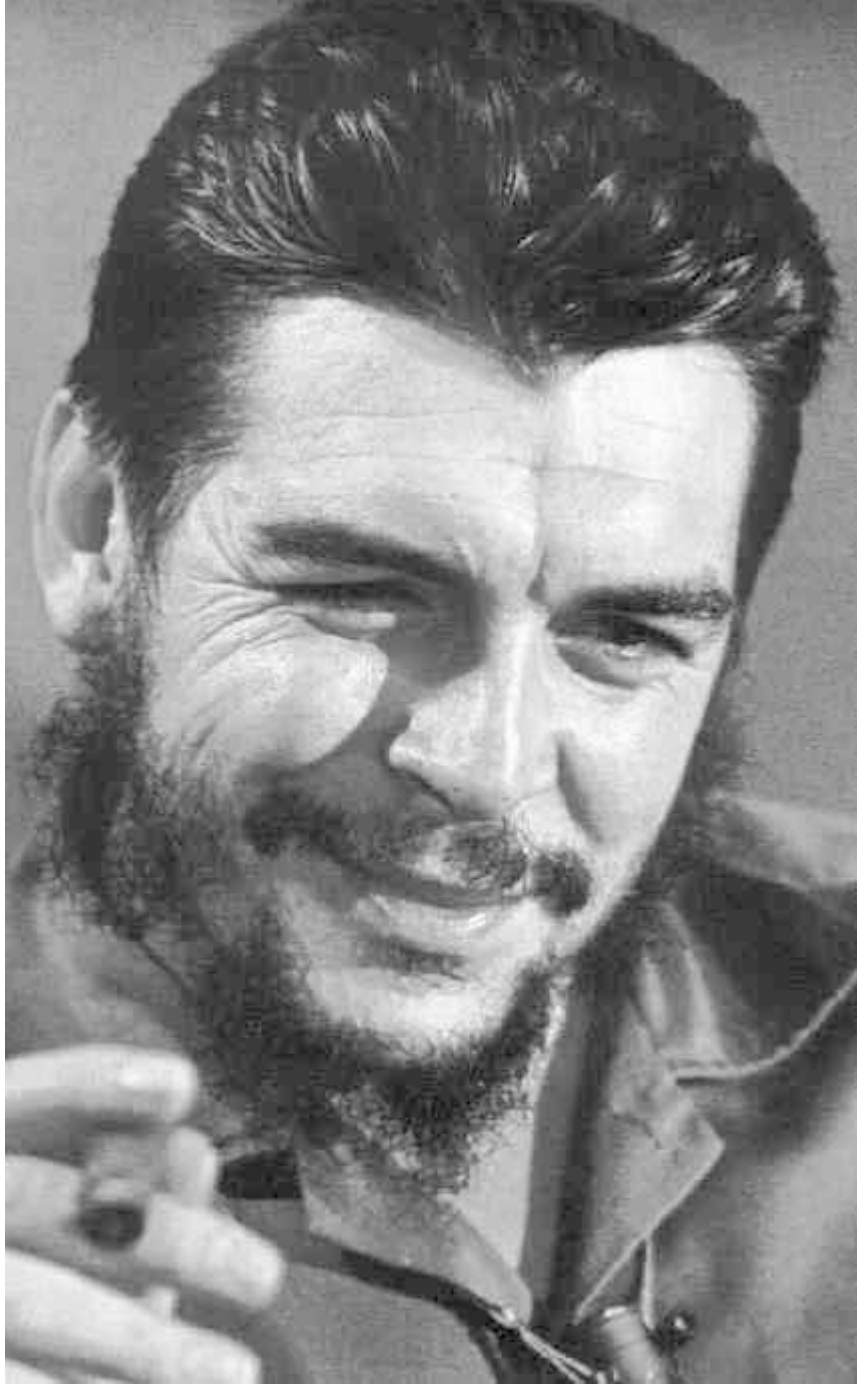
liktir, yasal ekonomik grevdir, ücret artışıdır, burjuva anayasasıdır, bir halk kahramanının serbest bırakılmasıdır... Ve işin en kötü tarafı şudur ki, bu mevzileri elde etmek için bile, burjuva devletinin oyun kurallarını kabul etmek ve bu tehlikeli siyasal oyuna katılmak iznini alabilmek için de uslu ve akıllı başında insanlar olduğumuzu, hiçbir tehlike arz etmediğimizi; örneğin kışlalara ve trenlere saldırmak, köprüleri uçurmak, katilleri ve işkence uzmanlarını cezalandırmak, dağlara çıkıp ayaklanmak ya da yumruklarımızı sert ve kararlı bir biçimde kaldırarak, Amerika'ya son kurtuluş mücadelesinin kesin müjdesini vermek gibi tehlikeli işlerle bir alış-verişimizin olmadığını ispat etmek lazımdır...

Halkımız, tek başına bulunduğu öncü mevziden sesini duyuruyor, söylediği, bozguna uğramış bir devrimin son şarkısı değil, Latin-Amerika'lı savaşçıların dudaklarında sonsuza dek kalacak bir devrim marşüdür ve tarihten yankılarla çınlamaktadır.

Ernesto Che Guevara

ÖLÜM
NEREDEN VE NASIL GELİRSE GELSİN
SAVAŞ SLOGANLARIMIZ KULAKTAN KULAĞA YAYILCAKSA,
SİLAHLARIMIZ ELDEN ELE GEÇECEKSE
VE BAŞKALARI SAVAŞ
VE ZAFER NARALARIYLA
VE DE MAKİNELİ TÜFEK SESLERİYLE
CENAZELERİMİZE AĞIT YAKACAĞSA
HOŞ GELDİ, SAFA GELDİ.